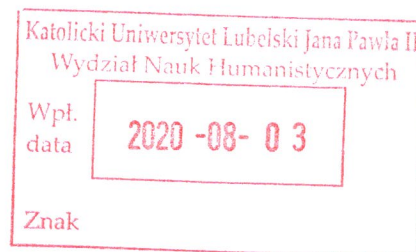

Prof. zw. dr hab. Andrzej Sieradzki
Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
Instytut Filologii Polskiej
Zakład Lingwistyki Antropologicznej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego
dr. Mariusza Kopra ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo**

1. Droga naukowa

Poprzez studia polonistyczne, a następnie pracę zawodową dr Mariusz Koper związany jest z lubelskim środowiskiem naukowym. Wprawdzie tytuł zawodowy licencjata uzyskał po studiach w Zespole Kolegiów Nauczycielskich w Zamościu, pracę magisterską i doktorską obronił już w Instytucie Filmologii Polskiej KUL. Tytuł magistra otrzymał w 2000 roku na podstawie pracy *Toponimia gminy Susiec*. W roku 2006 obronił pracę doktorską pt. *Osiemnastowieczne nazwy terenowe dawnej ziemi chełmskiej*. Recenzentami rozprawy doktorskiej byli: prof. dr hab. Zenon Leszczyński oraz prof. dr hab. Józef Kość.

Od czasów studiów magisterskich dr M. Koper związany jest z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. W latach 2000-2001 był doktorantem – asystentem, potem, w latach 2001-2006, doktorantem stypendystą.

Zainteresowania naukowe Habilitanta od początku koncentrują się wokół zagadnień związanych z toponimią. Ta problematyka pojawia się w połu jego uwagi już od czasów pracy licencjackiej. Obiektem badań są toponimy ujmowane zarówno jako jednostki języka, jak i jako jednostki funkcjonujące w określonej wspólnocie komunikatywnej.

Cechą wspólną większości tekstów Habilitanta, tak napisanych przed doktoratem, jak i później jest założona określona perspektywa badawcza: spojrzenie na analizowane jednostki poprzez pryzmat różnicowania językowego i religijnego. Pozwala to pokazać na przykładzie badanego materiału zarówno zjawiska wewnętrzne, warunkowane systemem językowym, jak i te, które są związane z relacjami międzyjęzykowymi i kulturowymi. Na badanym terenie są to uwarunkowania kształtu językowego nazw przez dwa języki: polski i ukraiński. Taka perspektywa badawcza pozwala też zrozumieć częstą na badanym obszarze polionimię.

Od początku swojej działalności naukowej obiektem badań czyni dr M. Koper zarówno

ojkonimy (ekscerpowane tak ze źródeł historycznych, jak i z publikacji współczesnych), jak i anojkonimy, które pozyskuje głównie poprzez osobiste badania terenowe. Ten sposób gromadzenia materiału, widoczny już od pierwszych artykułów, napisanych przed doktoratem, kontynuuje Habilitant także w swoich późniejszych badaniach.

Napisany przed doktoratem artykuł pt. „*Poezja futbolu*”. *Kilka uwag o języku sprawozdawców sportowych* otwiera drugi, poboczny nurt w pisarstwie naukowym M. Kopra, mianowicie badanie języka sportowego.

Po obronie pracy doktorskiej Habilitant został zatrudniony jako asystent w Katedrze Języka Polskiego KUL. Od roku 2009 do dziś pracuje jako adiunkt w tejże katedrze.

2. Dorobek naukowy po doktoracie

Dorobek naukowy dr. Mariusza Kopra był już oceniany w związku z procedurą związaną z uzyskaniem stopnia doktora. Dlatego w niniejszej opinii osiągnięcia z tego okresu są pomijane. Zgodnie z wymogami Ustawy szerzej omawiam i oceniam dokonania naukowe Kandydata po doktoracie.

2.1. Osiągnięcie naukowe

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę procedury o przyznanie stopnia naukowego doktora habilitowanego dr Mariusz Koper przedstawił książkę pt. *Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego* (Wydawnictwo KUL, Lublin 2019). Jest to obszerne, liczące wraz z bibliografią i streszczeniem 409 stron, studium o charakterze monograficznym, w którym została przedstawiona, na różnych poziomach analizy, toponimia (ojkonimy i anojkonimy) wskazanego w tytule obszaru.

Podstawę materiałową prowadzonych badań stanowią zarówno źródła archiwalne jak i drukowane oraz internetowe. Bardzo cenny materiał do prowadzonych badań został przez Habilitanta pozyskany również w drodze wywiadu terenowego. Prowadzona przez kilka lat eksploracja terenowa pozwoliła też na zebranie licznych etymologii ludowych.

Podstawowym celem, który przyjmuje Autor pracy, jest „kompleksowa charakterystyka wszystkich nazw obiektów zamieszkałych i niezamieszkałych” (s. 22). Habilitant zakłada osiągnięcie tego celu przez analizy materiału współczesnego na tle historycznym. Punktem wyjścia prowadzonych analiz jest zawsze współczesna postać nazwy miejscowej. Zakładanym efektem prowadzonych analiz jest charakterystyka toponimów tak pod względem semantycznym, jak i strukturalnym, co w efekcie ma prowadzić z jednej strony do wyodrębnienia schematów nazwotwórczych, z drugiej pokazać możliwe na badanym terenie klasy semantyczne toponimów. Dodatkowym celem jest pokazanie, jak na kształt językowy poszczególnych jednostek wpływa

bilingwizm obecny na badanym obszarze, a także prowadzona przez państwo polskie polityka językowa.

Tak założone cele wymagają przyjęcia odpowiedniej metodologii badawczej. Cały materiał porządkuje Autor, analogicznie jak we wcześniejszych publikacjach, według klasyfikacji semantycznej zapoczątkowanej przez W. Taszyckiego i uzupełnianej później przez innych badaczy. W ramach wyróżnionych klas semantycznych prowadzone są analizy strukturalne poszczególnych nazw lub ich części (w przypadku zestawień). Autor wyraźnie zastrzega, że ogranicza się do wskazania typów morfotaktycznych, rezygnuje natomiast z kreacji derywacyjnej. Przedstawiona propozycja badań strukturalnych skłania do uwag dyskusyjnych:

1. Habilitant nie wyjaśnia w części wstępnej szczegółowo, jak rozumie badania morfotaktyczne w odniesieniu do nazwy własnej oraz czemu, poza podziałem nazwy na morfemy, taka analiza miałaby służyć.
2. Takie założenie metodologiczne miałoby sens tylko wówczas, gdyby celem badań uczynić problem, na ile możliwa była rozbudowa formalna nazwy derywowanej, a co za tym idzie, czy wytworzyły się na poziomie leksykalnym formalne modele nazwotwórcze.
3. Wbrew poczynionym na początku deklaracjom, dalsze analizy toponimów (tak w części słownikowej, jak i opisowej) mają najczęściej charakter czysto słowotwórczy. Przyjęcie perspektywy morfotaktycznej powoduje tylko zamieszanie terminologiczne w pracy. Jednym z przykładów może być analiza toponimu *Czołomyje*. Na str. 315 Habilitant pisze: *Nazwą rodową w formie pluralnej z wykładnikiem flekcyjnym na -e i pochodzącą zapewne od przezwiska jest formacja złożona za pomocą interfiksu -o- rzeczownika czoło i czasownika myć*. Widoczne w przytoczonym fragmencie mieszanie poziomów analizy jest obecne także w innych miejscach analizowanej pracy. Przykładem może być proponowany w rozprawie sposób analizy formacji typu *Bałasze, Drążaki*, które są z jednej strony traktowane jako rzeczowniki w liczbie mnogiej (zgodnie z pierwotną funkcją sufiksu), z drugiej określane jako derywaty tworzone od nazwisk lub imion przy pomocy formantu paradygmatycznego. Ujęcie toponimu w kategorii derywatu znaczenie mnogości eliminuje, czego Habilitant jednak nie zauważa, pisząc o nich jako nazwach w liczbie mnogiej derywowanych flekcyjnie od nazwisk lub imion (np. s. 315).

Przedmiot badań recenzowanej pracy stanowią nazwy współczesne. Zgodnie z przyjętą metodą analizy, wszędzie tam, gdzie to możliwe, badana jednostka występuje w szerokim kontekście historycznym, na który składają się zarówno wcześniejsze poświadczenia danej nazwy (eksцерpowane ze źródeł rękopiśmiennych i drukowanych), a także te fakty historyczne, które ułatwiają lub uprawdopodobniają prowadzone analizy lingwistyczne.

Tak postawione cele badawcze i przyjęta metoda opracowania materiału warunkują poszczególne części rozprawy. Po *Wstępie*, który zawiera informacje historyczne o badanym

terenie, krótkie omówienie sytuacji kulturowej i językowej, charakterystykę źródeł oraz opis przyjętej metodologii badawczej, następuje *Słownik nazw geograficznych*. Zebrany w nim materiał onomastyczny stanowi podstawę analiz w części trzeciej rozprawy zatytułowanej *Charakterystyka nazewnictwa geograficznego*. Całość zamykają: *Podsumowanie*, streszczenie w języku angielskim i ukraińskim oraz bardzo bogata bibliografia, która zawiera prace tak z zakresu językoznawstwa, jak i historii i archeologii.

Słownik dzieli się na trzy części: 1. *Nazwy wsi, miast osad, kolonii i przysiółków*, 2. *Nazwy części miast i części wsi*, 3. *Nazwy terenowe*. Hasło stanowi zawsze nazwa współczesna. W sposobie opisu poszczególnych jednostek leksykalnych uwidacznia się charakterystyczna cecha naukowego pisarstwa dra M. Kopra, mianowicie dążenie do przedstawienia danego leksemu jako jednostki języka (wraz z możliwymi zapisami historycznymi) oraz jako przedmiotu wcześniejszych badań naukowych. W tym ostatnim przypadku przywołuje Habilitant dostępne opracowania naukowe, przejmując zawarte tam rozwiązania etymologiczne bądź też proponując własne, wynikające z analiz zgromadzonego materiału. Analizy językowe w wielu przypadkach wspierane są również przez umiejętnie dobrane fakty historyczne. Założony cel, by ukazać wpływ na daną nazwę jednego z języków występujących na badanym terenie sprawia, że wszędzie tam, gdzie wyodrębnia się wyraz motywujący, podawany jest on także w drugim z języków. Dyskusyjne są niektóre proponowane analizy słowotwórcze formacji. Są to jednak przypadki nieliczne, nie ważące na ogólnej ocenie pracy, dlatego też nie będę tu ich szczegółowo omawiał. Dyskusyjny w tej części jest natomiast sposób analizowania nazw zestawionych. Każda nazwa, bez względu na to czy jest to nazwa prosta czy zestawienie, stanowi jednostkę leksykalną i jako taka powinna być kwalifikowana. Do niczego nie prowadzi natomiast przyjęta w pracy metoda określania przynależności do wyodrębnionych kategorii semantycznych poszczególnych członów zestawienia.

Materiał zebrany i poanalizowany w słowniku stanowi podstawę analiz syntetyzujących zawartych w trzeciej części omawianego opracowania. W tej części zabrakło niestety, zapowiadanej przez tytuł jednego z podrozdziałów, szczegółowej analizy ilościowej materiału. Autor podaje jedynie, ile jednostek poddał analizie (715 ojkonimów i 1135 anojkonimów). Próżno szukać jednak informacji na temat liczebności poszczególnych klas semantycznych, które w dalszej części stanowią podstawę klasyfikacji jednostek onomastycznych, nie ma też danych na temat, jaki jest stosunek nazw równych apelatywom do tych, które powstały w wyniku różnych procesów słowotwórczych, brak wreszcie komunikatu o liczebności poszczególnych struktur morfologicznych. W kontekście tytułu pracy te informacje dużo znaczą.

Część druga rozdziału trzeciego zgodnie z tytułem zawiera analizy semantyczno-strukturalne materiału onomastycznego. Poszczególne jednostki leksykalne grupowane są według przyjętych klas semantycznych, a dalej według składających się na ich strukturę elementów morfologicznych

bądź leksykalnych. W dalszym ciągu pracy Autor analizuje toponimy ujmowane jako świadectwa panującej na badanym terenie sytuacji językowej. Ze zrozumiałych względów najwięcej uwagi poświęca nazwom o cechach ukraińskich. Językowe cechy ukraińskie wyróżnia na 3 poziomach: fonetycznym, morfologicznym i leksykalnym. Szczegółowe analizy pokazują, że znaczna ilość nazw powstała albo bezpośrednio na gruncie języka ukraińskiego, albo została zukrainizowana. Habilitant nie ogranicza się tylko do analiz czysto językowych, bada też geografię nazw.

Ważny z punktu widzenia tematyki pracy jest podrozdział dotyczący gramatyki onomastycznej. Analizy materiału z tego punktu widzenia, acz obecne w licznych artykułach, nie często stanowią integralny składnik całościowej analizy materiału z ograniczonego obszaru. Autor koncentruje się na kilku problemach: doborze końcówek dopełniacza (w tym zakresie ma do dyspozycji olbrzymi materiał, bowiem konsekwentnie w słowniku podaje, tam, gdzie to możliwe, formę genetivu sg.), historycznej i współczesnej motywacji przymiotników odmiejscowych, tworzeniem przymiotników od nazw dwuczłonowych oraz wariantowości i błędnych zapisach nazw.

Całość analiz zamykają dwa podrozdziały: *Etymologia ludowa* oraz *Polityka językowa*. W pierwszym z nich przedstawia Habilitant spojrzenie na toponim z perspektywy przeciętnego użytkownika polszczyzny. Podstawę czynionych obserwacji stanowią tak nazwy o wielowiekowej tradycji, jak i nazwy nowe. Bogaty materiał zebrany głównie podczas eksploracji terenowych pozwala na pokazanie wielu tendencji natury kulturowej, które dają się wykryć w etymologizowaniu ludowym. Interpretacje potoczne są zestawiane z etymologiami naukowymi. Drugi z wymienionych wyżej podrozdziałów pokazuje, jak na zachowanie i trwanie nazw, szczególnie ukraińskich, wpływa polityka językowa państwa.

Niektóre z poruszanych w pracy zagadnień (np. podział semantyczny nazw, etymologie ludowe) były przedmiotem analiz we wcześniejszych artykułach (zob. niżej). Warto jednak podkreślić, że zbieżne tematycznie z wcześniejszymi publikacjami fragmenty pracy są nowymi redakcjami, a nie przedrukami opracowań opublikowanych wcześniej.

Praca dr. Mariusza Kopra to obszerne opracowanie toponimii wybranego obszaru administracyjnego. Jednostka onomastyczna analizowana jest zarówno w ujęciu systemowym, jak i komunikacyjnym oraz socjologicznym. Stanowiący podstawę analiz bogaty materiał onomastyczny pozwala na wnioski płynące zarówno z badań systemu onomastycznego, jak i na uwagi o charakterze socjolingwistycznym. Warto podkreślić, że wartością samą w sobie jest prezentowany w pracy zasób toponimiczny. Autor przyjął zasadę, wzorem niektórych prac historycznojęzykowych, udostępnienia całego zebranego materiału. Takie postępowanie nie tylko uwiarygadnia analizę, nie tylko umożliwia weryfikację, ale przede wszystkim otwiera możliwość odmiennej interpretacji.

Mimo wskazanych wyżej rozwiązań dyskusyjnych (szczególnie na gruncie metodologicznym) praca dr. M. Kopra stanowi ważny wkład do badań nad toponimią pogranicza polsko-ukraińskiego. W świetle tego, co napisałem powyżej stwierdzam, że przedstawiona rozprawa stanowi znaczący wkład w rozwój toponimii i spełnia ustawowe kryteria stawiane pracom naukowym stanowiącym podstawę procedury o przyznanie stopnia doktora habilitowanego.

2.2. Pozostały dorobek naukowy po doktoracie

Od początku swojej działalności naukowej dr M. Koper opublikował 3 monografie autorskie, 44 artykuły (w tym 4 przed doktoratem), 6 artykułów wspomnieniowych, 4 sprawozdania współautorskie, 11 recenzji i omówień, 57 różnych tekstów popularyzatorskich, 4 artykuły w Internecie. Redagował jedną monografię naukową, dwie współredagował.

Powyższe zestawienie pokazuje, że w okresie po doktoracie dr M. Koper powiększył swój dorobek naukowy o ponad 60 pozycji. Liczba ta znacząca, zważywszy na fakt, że większość z nich powstała na podstawie materiałów archiwalnych i pozyskiwanych podczas prowadzonych badań terenowych. Ekscerpcja źródeł historycznych wymaga nie tylko dużych umiejętności z zakresu historii języka, ale także dobrej znajomości paleografii łacińskiej, staropolskiej i ruskiej. Trudne i czasochłonne są też badania terenowe. Habilitant wkracza także na nowe obszary badawcze (badanie języka inskrypcji nagrobnych), co wymaga wypracowania nowej metodologii opisu. Zarówno powiększenie ilości prac, jak i rozszerzenie pola zainteresowań badawczych stanowi jedną z pozytywnych przesłanek w ubieganiu się o stopień doktora habilitowanego.

Prace Habilitanta ukazywały się zarówno w wysoko punktowanych czasopismach językoznawczych (Roczniki Humanistyczne, Język Polski, Poradnik Językowy, Prace Językoznawcze, Slavia Orientalis, Slavia Occidentalis, Проблеми слов'янознавства), jak i w tomach pokonferencyjnych i wydawnictwach lokalnych.

Podstawowym obszarem badań naukowych dr. Mariusza Kopra jest onomastyka, szczególnie toponimia. Już po doktoracie opublikował Habilitant dwie monografie: *Nazwy miejscowe gminy Lubycza Królewska. Historia-osadnictwo-język* (Lubycza Królewska 2009) oraz *Nazwy geograficzne gminy Lubycza Królewska. Słownik historyczno-onomastyczny* (Lubycza Królewska 2014). Przedmiotem analiz czyni Autor zarówno makro-, jak i mikrotoponimy. Takie podejście do badań nazw terenowych jest charakterystyczne także dla innych jego prac. Wszystkie nazwy ujmowane są dwójako: jako jednostki językowe oraz jako jednostki funkcjonujące w określonej wspólnocie komunikacyjnej. Stąd też oprócz analiz strukturalnych i semantycznych poszczególnych nazw, w obu pracach znalazły się analizy pokazujące wpływ na ich kształt językowy sytuacji religijnej i narodowościowej obecnej na badanym obszarze pogranicznym.

Nazwy terenowe (makro- i mikrotoponimy) występujące na określonym obszarze, zdefiniowanym albo historycznie, albo administracyjnie, stały się też przedmiotem badań w kilku artykułach, np. *З топонімії давньої белзької землі – історія, стан досліджень, джерела і дослідницькі перспективи*, *Kilka uwag i mikrotoponimii dawnej ziemi chełmskiej*, *Historyczna mikrotoponimia gminy Wola Uhruska*, *Kilka uwag o mikrotoponimii dawnej ziemi chełmskiej*. Przedmiotem uwagi w artykułach są też nazwy pojedynczych miejscowości czy regionów. Każda nazwa przedstawiona jest zawsze nie tylko w kontekście badań językoznawczych, ale również historycznych. Do tej grupy tekstów należą m.in. : *O nazwie miejscowości Wierszyczka w powiecie tomaszowskim*, *O nazwie miejscowej Hrebenne*, *O nazwach Belżec, Belz i Solokija*, *Geneza nazwy Roztocze*.

W wielu pracach M. Kopra znajdują się uwagi na temat etymologii ludowych oraz gramatyki onomastycznej. Tym dwu zagadnieniom poświęcił też oddzielne artykuły, np.: *O etymologii ludowej i naukowej kilku nazw miejscowych powiatu tomaszowskiego*, *Co znaczą nazwy miejscowe. Etymologie i pseudoetymologie w „gawędach kresowych” Katarzyny Węglickiej*, *Z zagadnień gramatyki onomastycznej i kultury języka – ulica Łunia*. Nie są to rozprawy czysto teoretyczne. Autor przedstawia problematykę związaną z danym zagadnieniem na przykładzie konkretnego materiału onomastycznego. Charakter teoretyczny ma artykuł na temat semantycznej klasyfikacji nazw własnych zatytułowany *Jeszcze raz w sprawie klasyfikacji nazw terenowych*. Habilitant referuje w nim dotychczasowe ustalenia, dodając jednocześnie krytyczny komentarz do poszczególnych rozstrzygnięć. Wiele z poczynionych w nim ustaleń znajdzie praktyczne zastosowanie w dalszych pracach Habilitanta.

Na przydatność źródeł kartograficznych w badaniach onomastycznych zwraca uwagę dr M. Koper w artykule *Józefińska mapa topograficzna Galicji oraz jej znaczenie w badaniach onomastycznych na pograniczach językowo - kulturowych*. Przedmiotem szczególnej uwagi jest mapa Galicji z końca XVIII wieku. Autor zwraca jednak uwagę nie tylko na przydatność tej mapy, ale i innych zbiorów kartograficznych do pozyskania toponimów z danego obszaru, ale także jako źródła, które może służyć pomocą w zapoznaniu się z dawnym pejzażem przyrodniczym przedstawianego terenu, a tym samym ułatwiać znalezienie właściwej motywacji dla wielu nazw.

Drugi nurt w twórczości naukowej dr. M. Kopra stanowią teksty analizujące język sportowy. Na ten temat opublikował Habilitant 8 artykułów, w tym 7 po doktoracie. Warto dodać, że współredagował również monografię o tej tematyce zatytułowaną *Język i sport* (Lublin 2016). Gro tekstów Dr. M. Kopra dotyczy języka komentatorów sportowych, a dokładniej odmiany mówionej tego języka. Autor koncentruje się na analizie leksyki, zapożyczeniach obecnych w języku komentarzy, charakterystycznych konstrukcjach syntaktycznych, np. *Peryfrazy w języku komentatorów sportowych*, typowej dla tego języka metaforyce, np. *Tropy literackie w języku*

komentatorów sportowych, poprawności językowej sprawozdawców, np. „*Turku kończ ten mecz!*”. *O mówionej odmianie języka dziennikarzy sportowych raz jeszcze* czy ekspresywności tekstów relacji sportowych, np. *Emocje w języku sprawozdawców sportowych*. Jeden artykuł, *Przezviska i pseudonimy sportowców*, zawiera analizę antroponimii środowiska sportowego.

Ważne pole badawcze stanowi dla Habilitanta problematyka związana z cmentarzami znajdującymi się na pograniczu polsko - ukraińskim. Opublikowane na ten temat teksty mają charakter bądź to wyłącznie historyczny, np. *Cmentarze prawosławne i greckokatolickie jako znak kultury pogranicza polsko-ukraińskiego*, bądź też łączą w sobie opisy typowo historyczne z analizami językowymi, np. *Cmentarze jako znak kultury pogranicza polsko-ukraińskiego*. Przedmiotem analiz językowych Habilitanta są głównie inskrypcje nagrobne, szczególnie ukraińskie, znajdujące się na zniszczonych już cmentarzach greckokatolickich, ale też w miejscach pamięci narodowej, np. *Cmentarze przycerkiewne Roztocza Wschodniego w pejzażu językowo - kulturowym pogranicza*, *Język inskrypcji nagrobnych kilkunastu cerkiewnych cmentarzy powiatu tomaszowskiego*, *Cmentarze w pejzażu Językowo-kulturowym Roztocza Wschodniego*. Oprócz naukowego wszystkie artykuły mają walor dokumentacyjny. Utrwalają materiał językowy, który jest zagrożony zniszczeniem.

Przedstawione wyżej omówienie publikacji pokazuje, że dr Mariusz Koper obejmuje swoimi badaniami rozmaite obszary toponimii, język sportowy oraz ginące już inskrypcje cmentarne. Po doktoracie rozszerza więc znacznie zakres badań. Charakterystyczne dla jego twórczości naukowej jest to, że sięga po materiał tak historyczny, jak i współczesny. Na gruncie toponimicznym wypracował metodę badań, która pozwala na ogląd danej jednostki leksykalnej zarówno od strony językowej jak i historycznej. Obiektem badań czyni zarówno nazwy urzędowe, jak i wyekscerpowane z dokumentów archiwalnych oraz zdobyte w trakcie eksploracji terenowych. Teksty dr. M. Kopra są w większości erudycyjne, pisane na podstawie analizy obszernego, często nie znanego wcześniej badaczom, materiału językowego. Pokazują one, że Habilitant jest badaczem świadomym swego warsztatu, wyznaczającym drogi własnego rozwoju, ale zarazem – co warto podkreślić – dokonującym krytycznego namysłu nad wcześniejszym dorobkiem cudzym i własnym. W wielu przypadkach artykuły łączą się ze względu na wspólną problematykę, tworząc rodzaj zbioru o charakterze monograficznym, w którym znaleźć można zarówno ogólne opracowania szerszej problematyki, jak i analizy faktów szczegółowych.

3. Aktywność naukowa

Dr M. Koper jest bardzo aktywnym uczestnikiem życia naukowego. W ocenianym okresie brał udział w 42 konferencjach naukowych (krajowych i międzynarodowych, w tym 5 zagranicznych (Lwów, Krzemieniec, Łuck, Czerniowce).

Aktywność naukowa to także realizacja projektów badawczych. W czasie swojej kariery naukowej dr M. Koper brał udział w trzech projektach:

1. Strukturalno-semantyczny opis nekropolii prawosławnych Lubelszczyzny, nr grantu: 1 H01D 009 29, kierownictwo: prof. dr hab. F. Czyżewski, realizacja: 2005-2008 (wykonawca)
2. Międzynarodowy projekt badawczy pt. *Cmentarze po obu stronach Bugu*, nr projektu: IPBU.03.01.00-06-578/11, kierownictwo: prof. dr hab. F. Czyżewski, realizacja: 2013-2015 (wykonawca)
3. Projekt grantowy „*Wielokulturowość dla przyszłości. Pierwsze spotkania z historią, kulturą i tradycjami Ziemi Lubuskiej*”, realizacja: 22 VII 2009 r. – 14 IX 2009 r. (główny pomysłodawca i wykonawca).

Dr M. Koper jest członkiem następujących towarzystw naukowych: 1. Polskie Towarzystwo Onomastyczne, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, Towarzystwo Naukowe KUL.

4. Osiągnięcia dydaktyczne

Dr M. Koper prowadził zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych Filologii Polskiej, Edytorstwa oraz Retoryki Stosowanej KUL (szczegółowy wykaz na str. 28 Autoreferatu). Wykładał również w Zespole Kolegiów Nauczycielskich oraz w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Zamościu.

Wielokrotnie recenzował prace licencjackie (3) i magisterskie (18). Był też promotorem 10 prac licencjackich.

5. Działalność organizacyjna i popularyzatorska

Dr M. Koper aktywnie uczestniczy w pracach związanych z organizacją działań naukowych. Był jednym z organizatorów konferencji *Z dziejów językoznawstwa polonistycznego w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*, współorganizował serię konferencji: *Spotkania Lubelskich Językoznawców* oraz *Dni Lublina w Poznaniu*.

Imponujący jest dorobek popularyzatorski Habilitanta. Napisał ponad 50 artykułów popularnonaukowych, brał udział w 5 audycjach telewizyjnych i 9 radiowych, wypowiadając się na tematy językoznawcze, rzadziej historyczne. Udzielał również wywiadów eksperckich prasie. Brał też aktywny udział w działaniach popularyzatorskich organizowanych przez KUL.

KONKLUZJA

Dorobek naukowy dr. Mariusza Kopra powstały po doktoracie świadczy o Jego dużej aktywności intelektualnej oraz o dużym talencie badawczym. Tworzone teksty naukowe obejmują obszary analiz na gruncie onomastyki (tak historycznej, jak i współczesnej), ale też języka sportu i badań

językowych inskrypcji nagrobnych. Są to wielokrotnie teksty zawierające nowy, zebrany w terenie przez Habilitanta materiał językowy. Oceniane prace pokazują, że dr Mariusz Koper jest badaczem świadomym swego warsztatu, wyznaczającym sobie coraz to nowe pola badawcze. Powstałe po doktoracie prace naukowe Habilitanta stanowią ważny wkład w rozwój językoznawstwa.

Habilitant aktywnie działa również na polu dydaktyki. Recenzuje prace licencjackie i magisterskie. Imponujący dorobek ma również w zakresie popularyzacji wiedzy o języku i, co warto również podkreślić, historii regionu.

Ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzatorskich dr. Mariusza Kopra uprawnia do stwierdzenia, że w pełni spełnia on wymagania określone w art. 16 *Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* [ze zmianami z dn. 18 marca 2011 r.] oraz *Rozporządzenie MNiSW z dn. 19. stycznia 2018 w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w postępowaniu doktorskim, habilitacyjnym...* [Dz.U. z 30 stycznia 2018 r., poz. 261]. Wniosuję zatem o nadanie dr. Mariuszowi Koprowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Poznań, 17 VII 2020 r.

